
DE BASISFUNCTIONALITEIT INTERVENTIE

1. INLEIDING

Interventie komt, samengevat, neer op een snelle, coherente en probleemoplossende behartiging van oproepen en een gerichte uitvoering van de gewone surveillance. Doorgaans betekent een snelle en adequate afhandeling volgens de principes van gemeenschapsgerichte politiezorg dat er net dat 'ietsje' meer geboden wordt dat een absolute meerwaarde biedt. Een goede uitvoering van deze functionaliteit is dus van groot belang voor het goed functioneren van de politie. Via de interventie wordt informatie aangebracht ten behoeve van dossiers van de recherche, de slachtofferbejegening of de wijkwerking. Een regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd interventiebeleid is in deze context dan ook onontbeerlijk.

2. WETTELIJK KADER

Artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 17 september 2001, stelt dat :

De functionaliteit van interventie erin bestaat om -binnen een passende termijn- een antwoord te bieden op elke oproep waarbij een politionele interventie ter plaatse noodzakelijk is. Deze functionaliteit wordt op permanente wijze binnen elke politiezone georganiseerd, rekening houdend met de frequentie, de aard, de ernst en de dringendheid van de oproepen.

Ook de Ministeriële Omzendbrief PLP 10 onderstreept de belangrijke taak die is weggelegd voor de functionaliteit interventie: het is vooral binnen deze functionaliteit dat de permanente bereikbaarheid en beschikbaarheid gestalte krijgt. De politie is immers een van de weinige diensten in onze samenleving die een permanente 24-uren bereikbaarheid en beschikbaarheid garandeert. *Deze functionaliteit dient op een permanente wijze te worden georganiseerd binnen iedere politiezone, waarbij rekening moet worden gehouden met enerzijds het aantal en de aard (ernst en dringendheid) van de oproepen, en anderzijds met de vereisten van een efficiënte aanwending van de beschikbare middelen. De zones dienen de inplaatsstelling van één of meer permanente interventieploeg(en), versterkt - volgens tijdelijke noden - met één of meerdere 'piekploegen' te verzekeren.*

Het Koninklijk Besluit van 17 september 2001 legt de minimale werkings- en organisatienorm voor de functionaliteit interventie vast en stelt dat *iedere politiezone één interventieploeg permanent (24 uur op 24) moet voorzien, dit aangevuld met een bijkomende ploeg (gedurende 84 uur per week).* Dit impliceert dus dat als het ware anderhalve ploeg interventies rijdt: gedurende 12 uur per dag wordt de permanente ploeg bijgestaan door de piekploeg. Dit terwijl de oproepbaarheid van de officier van bestuurlijke en gerechtelijke politie verzekerd blijft.

3. GEMEENSCHAPSGERICHTE POLITIEZORG EN INTERVENTIE

De filosofie van gemeenschapsgerichte politiezorg is niet steeds eenvoudig toe te passen op alle facetten van het politiewerk. Hier wil ik een link tussen praktijk en filosofie weergeven aan de hand van de invulling van GGPZ voor interventie, zoals deze in de lokale politiezone terug te vinden is.

De aanwezigheid en permanentie, als belangrijke onderdelen van de pijler **externe oriëntering**, worden door de functie interventie gegarandeerd. Door zich 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 beschikbaar te stellen, wordt de publieke dienstverlening voor alle burgers gegarandeerd. Het patrouilleren van interventieploegen zorgt eveneens voor een zichtbare aanwezigheid in het straatbeeld en de mogelijkheid om een snelle aanrijtijd te verzekeren. De externe oriëntering houdt eveneens in dat de politie aan de verwachtingen van de bevolking kan tegemoet komen.

De interventiediensten komen veelal tussen in crisissituaties, waarbij als kernopdracht het doen **ophouden van het probleem voorrang** heeft. Het is aan de politiefunctionarissen om op basis van hun kennis, procedures, hun ervaring en 'gezond verstand' te beoordelen hoe een situatie het best wordt aangepakt. Hierbij is het mogelijk om een situatie in de eerste plaats te bevriezen, om nadien andere diensten (wijkwerking, slachtofferbejegening, edm.) te laten tussenkomen met het oog op een meer specifieke benadering.

Het externe **partnerschap** is niet altijd evident voor de dienst interventie. Door enerzijds de hoge werkdruk en anderzijds de bijna continu te maken hebben met stresserende situaties, kan het partnerschap met de burger op de helling komen te staan. Vrij veel van de tussenkomsten van een interventiedienst hebben in enge zin nog weinig te maken met strikt politiewerk. Het interne partnerschap is eenvoudiger te plaatsen. De interventie maakt deel uit van een geïntegreerde werking, waarin ze als dienst niet los staat van de andere basisfuncties, maar er een actief onderdeel van vormt.

Het afleggen van verantwoording is wellicht minder transparant toepasbaar op de functie interventie. Interventieploegen komen in crisissituaties soms onder grote druk te staan. Beslissingen dienen soms in fracties van seconden te worden genomen, wat een belangrijke factor is die men bij de verantwoording in acht dient te nemen. Dit sluit niet uit dat politiefunctionarissen van de interventiedienst terdege verantwoording moeten kunnen afleggen over de door hen genomen beslissingen.

De interventiedienst heeft echter een ruimere taak dan het louter 'intervenieren': tijdens hun aanwezigheid op het terrein kunnen zij actief ingeschakeld worden in lopende projecten, en aldus een bijdrage leveren aan acute probleemsituaties die projectmatig worden aangepakt. Op dergelijke wijze zullen interventieagenten zich ook verbonden voelen met de problematiek die in de betreffende buurt heerst, waardoor de graad van **bekwame betrokkenheid** enkel kan toenemen.

4. KRITIEKE SUCCESFACTOREN EN INTERVENTIE

4.1. op het vlak van strategie en cultuur

- Goede implementatie van de Community policing-filosofie: niet alleen in de interventiediensten maar ook in de C.I.C's.
- Uiteenlopende grootte (geografisch en personeelsmatig) van de zones. Om aanrijtijden op een aanvaardbaar niveau te houden kunnen interzonale samenwerkingsverbanden hiertoe bijdragen MAAR ook een soepele organisatie en inzet van de beschikbare capaciteit.
- Overbevraging van het noodnummer 101. Via een goede communicatie moet men de bevolking duidelijk aangeven wat het onderscheid is tussen enerzijds oproepen van louter politionele aard en oproepen van algemene aard en anderzijds het onderscheid tussen dringende noodoproepen en oproepen met niet-dringende vragen.

4.2. op het vlak van structuur

- Norm van 84 uur bijkomende piekploeg. Een flexibele invulling van de aanvullende interventiecapaciteit op basis van het veiligheidsbeeld, de verwachte workload, het uitgaansleven, verkeersveiligheidsproblemen en ander noodwendigheden die algemeen en/of gericht toezicht behoeven.
- Kwaliteitsstandaarden: de politiezones moeten, in functie van hun eigenheden (oppervlakte, aantal bewoners,...), specifieke standaarden i.v.m. aanrijtijden kunnen bepalen en naleven.
- Nieuwe wetgeving. Er zou bij het invoeren van nieuwe wetgeving rekening gehouden moeten worden met de tijd en de middelen nodig om de opleiding ter zake te kunnen aanpassen (zowel wat betreft programma's, cursussen en pedagogische ondersteuning) of om nieuwe voortgezette opleidingen te kunnen organiseren.

4.3. op het vlak van medewerkers en opleiding

- Omkadering (middenkaders) van de interventieploegen. Het gebrek aan permanente begeleiding en coaching betekent een bedreiging voor het leveren van kwaliteitsvol en deontologisch correct werk.
- Samenstelling en inzet van interventieploegen. Er moet gestreefd worden naar ervaring in een ploeg. De kennis en know-how van de meer ervaren medewerkers is belangrijk voor de jonge gedreven krachten.
- Routineuze afhandeling - interventiedruk. Er is nood aan het uitbouwen van een opleidingsstructuur waarbij de scholen fungeren als expertisecentrum inzake politieinterventietechnieken met een federale ondersteuning, coaching en kwaliteitsbewaking.

4.4. op het vlak van middelen

- De technologische meerwaarde van de ASTRID-omgeving en van de kwaliteit van dergelijk aangestuurde interventies. De gerichte rekrutering, selectie en opleiding van calltakers/dispatchers vormt hier de kritieke succesfactor.
- Het gebrek aan systematische controle en aanvulling van (verbruikt) materiaal bij overname van interventieshiften en wisseling van voertuigen. Modern en aan de functionaliteit aangepast materiaal draagt bij tot een verhoogde veiligheid MAAR de medewerkers dienen het materiaal als een goede huisvader te beheren.

5. ESSENTIËLE VAARDIGHEDEN/ATTITUDES - INTERVENTIE

Een belangrijke bevoegdheid van de politie is het monopolie op het gebruik van dwang. Wanneer dwang wordt gebruikt worden sowieso de grondrechten van personen op één of andere manier ingeperkt. Politiepersonen van de interventie – zeker de ploegen in de kleinere politiezones - hebben een zeer grote discretionaire bevoegdheid en moeten daar correct mee (leren) omgaan.

Het is evident dat zij zowel op praktisch als op theoretisch vlak de vaktechnische werkmethodes beheersen en dat ze over een gezonde fysieke conditie beschikken. Interventiepolitiepersonen kunnen zelfstandig werken volgens de richtlijnen van het korps en moeten binnen hun bevoegdheidsdomein correcte beslissingen kunnen nemen. Wie bevoegd is draagt een zekere verantwoordelijkheid en wie verantwoordelijkheid heeft, legt verantwoording af.

Te vaak wordt interventiepolitie nog begrepen als crimefighters die van de ene schietpartij naar de andere gijzeling scheuren. De werkelijkheid is helemaal anders. Doorgaans spelen de politiepersonen van de interventiedienst een bemiddelende rol, waarbij vooral de houding tov waarden en communicatieve vaardigheden van belang zijn. Bovendien zijn een hoog incasservermogen, een grote stressbestendigheid, een ruim inlevingsvermogen en sterke sociale vaardigheden vereist.

‘Zwaardere’ interventies waarbij toch fysiek geweld wordt gepleegd, vergen natuurlijk ook een professionele tussenkomst. Hierbij moet de tussenkomende agent met de principes van legitimiteit, opportuniteit, evenredigheid en strikte noodzaak in het achterhoofd, steeds streven naar een minimaal gebruik van dwang. In crisissituaties snel en accuraat tussenkomen en in fracties van seconden de juiste (of de minst slechte) beslissing nemen, is absoluut geen sinecure. Kortom, de beoogde profielen zijn deze van supergirl, superguy, superwoman en superman.

Bij de **selectie en rekrutering** wordt gepeild naar de competenties van de sollicitanten met betrekking tot de basispolitiezorg in een gediversifieerde samenleving. De samenstelling van het politiekorps moet de samenstelling van de maatschappij reflecteren. In dit opzicht stelt men met genoeg vast dat bij de politiediensten een betekenisvolle vooruitgang werd gerealiseerd.

6. INTERVENTIE: BIJDRAGE AAN EXCELLENTE POLITIEZORG

De goede dingen doen, houdt in dat de interventiedienst aan de verwachtingen van de bevolking zal tegemoet moeten komen. Hiertoe dient de politie haar aanbod aan te passen en te differentiëren, afhankelijk van de diverse doelgroepen. In het interventiebeleid zal duidelijk moeten worden bepaald welke oproepen prioritair zullen behandeld worden en in welke omstandigheden wel en niet ter plaatse wordt gegaan. Een regelmatige evaluatie en bijsturing van het interventiebeleid zal onontbeerlijk zijn.

De goede dingen goed doen, wil zeggen dat de interventiedienst enerzijds binnen de organisatie zijn verantwoordelijkheid dient op te nemen als aanbrenner van informatie, waarover zij in het kader van hun werkzaamheden doorgaans beschikken. Die informatie moet doorstromen naar die diensten die er baat bij

kunnen hebben, alsook de hulp inroepen van deze diensten om hen bij te staan of om de tussenkomsten van de interventie verder op te volgen. En anderzijds extern, naar de bevolking toe, dient de interventiedienst, op basis van een degelijke kennis van de gemeenschappen in de eigen zone, op een zo professioneel mogelijke wijze tussen te komen. Men dient uit te gaan van het principe van 'gelijkwaardigheid' en van daaruit de tussenkomst te interpreteren. Zelfs bij een dringende tussenkomst dient men zich aan de principes van overleg en inspraak te houden. Voor burgers is het belangrijk dat zij met de politie een dialoog kunnen aangaan, ook als dit betekent dat men tijdelijk de situatie dient te bevrozen en betrokken partijen uit elkaar moet halen.

Indien de interventiedienst de dingen goed doen en beter wil doen, kan men zich niet louter op repressief vlak profileren. Om probleemoplossend te werken, is het noodzakelijk dat mogelijke oorzaken van criminaliteit en conflicten worden geïdentificeerd en geanalyseerd. Tijdens het patrouilleren, wat toch een belangrijk onderdeel van hun werkopdracht uitmaakt, wordt veelal pro-actief gewerkt. Er mag niet vergeten worden dat er drie invloedsgebieden bestaan om dergelijk pro-actief optreden te implementeren. Zo zal men rekening dienen te houden met mogelijke plaatsen delict, met mogelijke daders en mogelijke slachtoffers. Door voor elk van deze drie gebieden te gaan reflecteren, en op basis van mogelijk hypothesen wijzigingen aan te brengen, kan men naar de toekomst toe een invloed uitoefenen op vlak van criminaliteit. Zo kunnen zij tijdig problemen onderkennen, door ze te voorzien en erop te anticiperen.

De goede dingen goed, beter en doen doen en samen doen, houdt oa. in dat de functie interventie zich in het extern partnerschap dient in te schakelen. Deel uitmakend van de politieorganisatie zullen zij de samenwerking met de gemeenschap in hun werking en optreden dienen te integreren, en dienen zij hierbij rekening te houden met 'maatwerk' omdat iedere tussenkomst op zich uniek is. Vrij veel van de tussenkomsten van een interventiedienst hebben in enge zin nog weinig te maken met strikt politiewerk. Het is dé uitdaging voor interventieagenten om het partnerschap met de burgers en buurtbewoners in alle tussenkomsten duidelijk te laten blijken. Een andere uitdaging voor deze functie is het intern partnerschap: de interventie dient deel uit te maken van een geïntegreerde werking, waarin ze als dienst niet los staat van de andere basisfuncties, maar er een actief onderdeel van vormt. Een geïntegreerde aanpak impliceert ook dat er binnen de politiedienst zelf taakgeïntegreerd samengewerkt wordt.

De basisfunctionaliteit interventie kan dus een bijdrage leveren aan 'excellente' politiezorg als deze gemeenschapsgericht en informatiegestuurd is én het resultaat is van een optimale bedrijfsvoering.